Liikennevirasto

Tiensuunnittelun kulku

Tiensuunnittelun toimintaympäristö

TIENSUUNNITTELUN toimintaympäristö

Seuraavassa kuvataan tiivistetysti maanteiden suunnittelua – mitä vaiheita siihen sisältyy ja miten voidaan vaikuttaa mahdollisimman hyvän lopputuloksen aikaansaamiseen.

Miksi maanteitä tehdään?

Olemassa olevan maantien parantaminen on ensisijainen toimenpide uuden tien tekemiseen verrattuna. Maantietä parannetaan yleisen liikenteen tarpeen vaatiessa, liikenteestä aiheutuvien haittojen poistamiseksi tai vähentämiseksi tai maankäytön muutosten sitä edellyttäessä. Uuden maantien tekeminen tulee kysymykseen, kun olemassa oleva maantieverkko ei enää täytä yleisen liikenteen tai maankäytön tarpeita eikä tien parantamisella tai muutoin liikennejärjestelmää kehittämällä voida tarkoituksenmukaisesti tyydyttää näitä tarpeita tai poistaa tai riittävästi vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja.

Nykyisiä maanteitä parannetaan ja uusia rakennetaan muun muuassa seuraavista syistä:

- Liikkuminen lisääntyy asunto-, työpaikka- ja palvelurakentamisen myötä.
- Elinkeinoelämän kuljetustarpeet on voitava hoitaa entistä paremmin.
- Liikkuminen työ- ja vapaa-aikana lisääntyy sekä autojen määrä kasvaa.
- Tiet halutaan turvallisemmiksi ja liikenteen ympäristöhaitat pienemmiksi.
- Kevyen liikenteen olosuhteita ja joukkoliikenteen käyttöä halutaan edistää.
- Liikkumisen sujumista halutaan parantaa.

Maanteitä parannetaan ja rakennetaan muun muassa liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Yhteistyö suunnittelun eri osapuolten kesken on välttämätöntä.

Kuka maanteitä suunnittelee ja rakentaa?

Maanteiden suunnittelu perustuu maantielakiin ja -asetukseen sekä muihin maankäytön suunnittelua koskeviin lakeihin.

Maanteiden ylläpitämisestä huolehtii valtio. Valtion puolesta tienpitäjänä toimii Liikennevirasto. Tienpitoviranomaisena toimii alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). ELY-keskus teettää maanteiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon niitä tuottavilla yrityksillä.

Valtion ylläpitämien maanteiden lisäksi taajamissa on **katuja**, joiden tekeminen ja ylläpito kuuluu kunnille. Erityisesti haja-asutusalueilla on paljon **yksityisiä teitä**, joista vastaavat niiden osakkaat tai tilan omistaja.

Tiensuunnittelu on osa tienpidon suunnittelua

Tiensuunnittelu on yhdyskuntasuunnittelua. Se on osa suunnittelujärjestelmää, jossa liikenteen, maankäytön ja alueiden suunnittelu vaikuttavat toisiinsa. Yhteistyö suunnittelun eri osapuolten kesken on siten välttämätöntä.

Tienpidon suunnittelu on tiestön hoidon, ylläpidon ja kehittämisen suunnittelua. Se perustuu liikenne- ja viestintäministeriön asettamiin tavoitteisiin ja antaa tuloksina niitä toteuttavia suunnitelmia ja ohjelmia. Nämä puolestaan ohjaavat toimintaa tienpidon eri osa-alueilla, kuten **tiehankkeiden suunnittelussa**.

Tienpidon ohjelmat muodostetaan yhteistyössä muiden yhdyskuntasuunnittelun osapuolten kanssa. Aikajänteeltään ohjelmia on kolmitasoisia: pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS, 10–30 vuotta), toiminta- ja talous-suunnitelma (TTS, 4 vuotta) ja vuosittain tehtävä talousarvioon perustuva toteutusohjelma.

Valtakunnalliset teiden kehittämishankkeet ohjelmoidaan keskitetysti, ja niiden toteuttamisesta päättää eduskunta budjettikäsittelyn yhteydessä. Muut tiehankkeet ohjelmoidaan alueellisissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa.

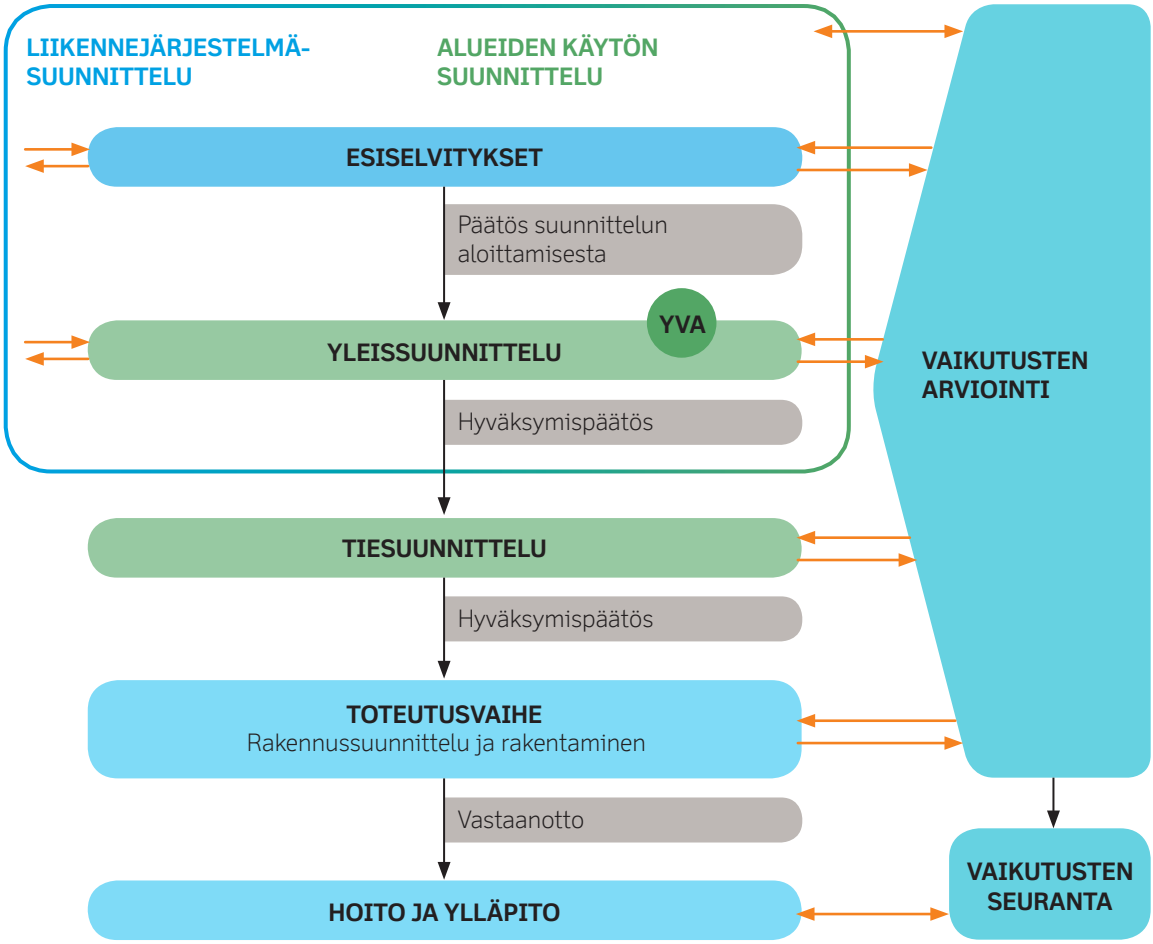
LIIKENNEJÄRJESTELMÄ-
SUUNNITTELU
ALUEIDEN KÄYTÖN
SUUNNITTELU
ESISELVITYKSET
Päätös suunnittelun
aloittamisesta
YVA
YLEISSUUNNITTELU
Hyväksymispäätös
TIESUUNNITTELU
Hyväksymispäätös
TOTEUTUSVAIHE
Rakennussuunnittelu ja rakentaminen
Vastaanotto
HOITO JA YLLÄPITO
VAIKUTUSTEN
ARVIOINTI
VAIKUTUSTEN
SEURANTA

Tiensuunnittelu on osa
yhdyskuntasuunnittelua.

Tiensuunnittelun vaiheet

TIENSUUNNITTELUN vaiheet

Tiehankkeiden suunnittelu on vaiheittain tarkentuva prosessi. Kunkin vaiheen suunnittelutarkkuus ja päätöksenteko sovitetaan yhteen maankäytön suunnittelun kanssa.

Suunnitteluprosessissa on neljä vaihetta: esiselvitys, yleis-, tie- ja rakennussuunnittelu-vaiheet. Pienissä ja vaikutuksiltaan suppeissa tiehankkeissa suunnittelu- ja päätöksenteko-vaiheita voidaan yhdistää.

Suunniteltaessa uutta tietä tai nykyisen tien parantamista, on suunnittelun perustuttava maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen kaavaan. Tiensuunnittelun vaiheet liittyvät maankäytön suunnitteluun seuraavasti:

- **Esiselvitysvaiheessa** tutkitaan tiehankkeiden tarvetta ja ajoitusta maakuntakaavan ja yleiskaavan likimääräisellä tarkkuustasolla.
- **Yleissuunnittelu** vastaa yleiskaavatasoista tai asemakaavatasoista maankäytön suunnittelua. Yleissuunnitelmassa määritellään tien likimääräinen paikka ja tilantarve sekä suhde ympäröivään maankäyttöön.
- **Tiesuunnittelu** on yksityiskohtaista suunnittelua ja vastaa asemakaavan tarkkuutta.
- **Rakennussuunnittelu** liittyy hankkeen toteuttamiseen ja tehdään rakentamisen yhteydessä.

Vaiheistetussa suunnitteluprosessissa vaihtoehtojen määrä vähenee suunnittelun tarkentuessa. Prosessin edetessä suunnittelu voidaan kohdistaa yhä rajatumpaan kokonaisuuteen.

Kansalaisille ja muille suunnittelun osapuolille on tärkeää vaikuttaa oikeaan aikaan suunnitteluun. Suunnittelu voidaan myös keskeyttää, jos suunnittelun jatkamiselle ei enää ole riittäviä perusteita.

Tiehanke muotoutuu ja täsmentyy vaiheittain tarkentuvassa suunnitteluprosessissa, joka sovitetaan yhteen maankäytön suunnittelun kanssa.

Hankekohtaisen suunnittelun vaiheistus tukee tiehankkeiden toteutusjärjestyksen ja -ajankohdan ohjelmointia.

ESISUUNNITTELU
Liikennejärjestelmäsuunnittelu, tieverkkosuunnittelu, kehittämisselvitykset, pääsuuntaselvitys, yms.

Tiensuunnittelu

Vuoropuhelu sidosryhmätasolla

Päätös suunnittelun aloittamisesta

YLEISSUUNNITTELU
Laaja vuoropuhelu

Hyväksymispäätös

TIESUUNNITTELU
Vuoropuhelu asianosaistasolla

Hyväksymispäätös

RAKENNUS-SUUNNITTELU

Rakentaminen

Maankäytön suunnittelu

MAAKUNTA-KAAVOITUS
Maankunnan liitto laatii
Ympäristöministeriö vahvistaa

YLEISKAAVOITUS
Kunta laatii
ja hyväksyy

ASEMAKAAVOITUS
Kunta laatii
ja hyväksyy

Rakentaminen

Kansalaisille ja muille suunnittelun osapuolille on tärkeää vaikuttaa oikeaan aikaan suunnitteluun.

Esiselvitykset

Liikennejärjestelmän suunnittelu on vuorovaikutteista maankäytön ja liikenteen suunnittelua. Siinä luodaan kehykset eri liikennemuotojen ja maankäytön kehittämiselle. Suunnittelu tuottaa liikennepoliittisia päämääriä ja tavoitteita, eri liikennemuotojen verkkosuunnitelmia, järjestelmän toteuttamisstrategioita ja arvioita järjestelmän vaikutuksista. Kevyen liikenteen, joukkoliikenteen, pysäköinnin yms. tarkentavia suunnitelmia tehdään tarpeen mukaan.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmia on laadittu monille kaupunkiseuduille ja muutamiin maakuntiin. Pienemmissä taajamissa suunnittelu painottuu yleensä liikenneverkon suunnitteluun.

Esiselvityksiä on eri nimisiä ja sisällöltään erilaisia, sillä esiselvityksiä tarvitaan eri tarkoituksiin. Yleisimpiä hankekohtaisia esiselvityksiä ovat **kehittämisselvitys, tarveselvitys ja toimenpideselvitys**.

Esiselvityksen lähtökohtia ovat toteutunut maankäyttö sekä nykyiset tie- ja liikenneolosuhteet. Yhteiskunnan kehittyminen aiheuttaa muutoksia liikkumistarpeissa ja liikenneoloissa. Esiselvitysvaiheessa nämä muutokset selvitetään, ja suunnitellaan ne toimenpiteet, joilla voidaan vastata liikenneolojen kehittämiselle asetettuihin tavoitteisiin. Esiselvityksen tuloksena hahmottuu hanke tai useita hankkeita, joille on alustavasti selvitetty mahdollisia vaihtoehtoisia toimenpiteitä vaikutuksineen ja kustannuksineen. Esiselvityksen aikaisen **vuorovaikutuksen tarve vaihtelee** hankkeen luonteen mukaan. Yhteistyössä painottuu yleensä kuntien ja maakuntien liittojen osallistuminen.

Esiselvityksen perusteella voidaan päättää suunnittelun aloittamisesta. Päätökset ovat tienpitäjän kannanottoja kehittämistoimenpiteiden tarpeellisuuteen, ajoitukseen ja jatkosuunnitteluun. Tarpeellisiksi katsottavat toimenpiteet etenevät jatkosuunnitteluun ja toteutukseen rahoituksen sallimalla aikataululla.

Esiselvitysten tuloksia:

- tavoitteet
- vaihtoehdot
- likimääräiset toimenpiteet
- alustavat vaikutusarvioinnit
- kustannusennusteet

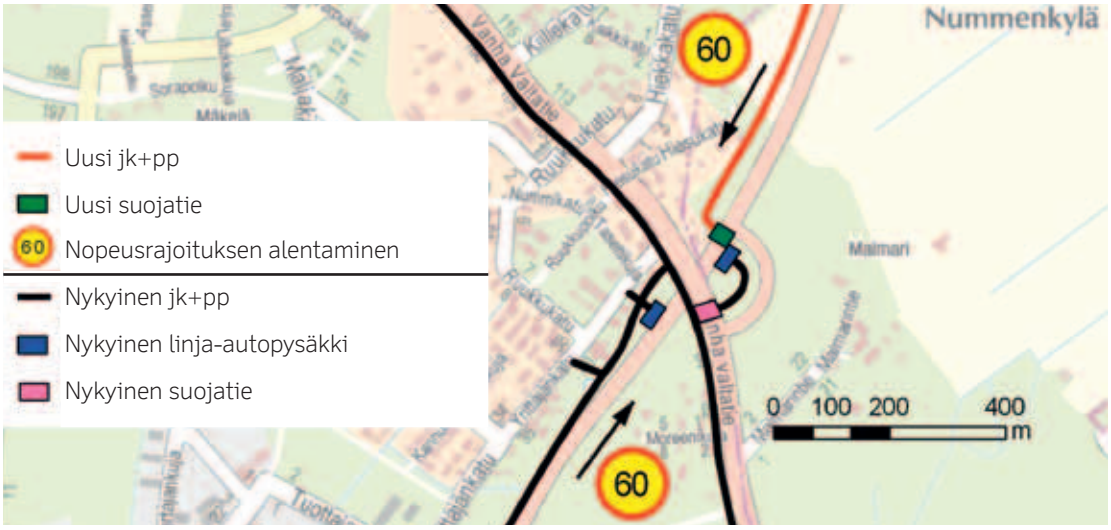

Yleissuunnitelma

Yleissuunnittelussa selvitetään tien likimääräinen sijainti, tien kytkennät nykyiseen sekä tulevaan tiestöön ja maankäyttöön, tekniset ja liikenteelliset perusratkaisut sekä ympäristöhaittojen torjumisen periaatteet. Suunnittelutarkkuus sovitetaan siten, että suunnitelman tekninen, taloudellinen ja ympäristöllinen toteuttamiskelpoisuus tulee varmistetuksi. Mikäli lainsäädäntö edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA), tiehankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisesti yleissuunnitteluvaiheessa.

Yleissuunnitelmasta tehdään **hyväksymispäätös**, jonka jälkeen hanke voidaan sisällyttää lähivuosien toteuttamisohjelmiin (Liikennevirasto toiminta- ja taloussuunnitelma TTS, ELY-keskusten ohjelmat).

Koska yleissuunnitelmassa määräytyvät tien sijainti ja laatu sekä tien vaikutukset ihmisten elinolosuhteisiin ja ympäristöön, on yleissuunnittelu tiehankkeeseen vaikuttamisen kannalta tärkein suunnitteluvaihe. Hyväksytty yleissuunnitelma voi rajoittaa muuta rakentamista ja synnyttää tienpitäjälle myös velvollisuuden lunastaa alueita. Yleissuunnitelmassa hyväksyttyjä periaatteellisia asioita ei tiesuunnitelmavaiheessa enää yleensä käsitellä. Tiesuunnitelman tullessa aikanaan käsittelyyn ei kyseisiin periaatteellisiin asioihin voi yleensä enää saada muutoksia muistuttamalla tai valittamalla.

Yleissuunnittelun tulos:

- tien likimääräinen sijainti
- liikenne- ja tietekniset perusratkaisut
- tieympäristön maisemoinnin ja viheralueiden käsittelyn periaatteet
- ympäristöhaittojen torjumisen periaatteet
- vaikutusten arvioinnit
- kustannusarvio
- rakentamisen tavoitteellinen ajoitus ja rakentamisvaiheet

Tiehankkeen vaikutukset

Tiehankkeen vaikutuksia arvioidaan kaikissa suunnitteluvaiheissa vaihtoehtoja muodostettaessa, vertailtaessa ja valintoja tehtäessä. Arvioinnit otetaan huomioon lopullisessa suunnitelmassa ja jatkosuunnittelusta päätettäessä.

Vaikutusten arviointi edellyttää monipuolista yhteistyötä tien suunnittelijoiden, kuntien ja ympäristöviranomaisten sekä eri alojen asiantuntijoiden kesken.

Lakia ympäristövaikutusten arvioinnista sovelletaan aina moottori- ja moottoriliikenneteiden rakentamishankkeissa sekä silloin, kun kyseessä on yhtäjaksoisen yli 10 kilometriä pitkän neli- tai useampikaistaisen tien rakentaminen (myös uudelleen linjaus tai leventämishanke). Lisäksi lakia sovelletaan yksittäistapauksessa YVA-yhteysviranomaisen niin erikseen päättäessä sellaisessa tiehankkeessa, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Tiesuunnitelma

Tiensuunnitteluvaiheessa määritetään tien tarkka sijainti, tietä varten tarvittavat alueet, maanteiden ja yksityisten teiden liittymät sekä muut tiejärjestelyt, kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen järjestelyt sekä muut yksityiskohtaiset ratkaisut, kuten liikenteen haittojen torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet. **Tiesuunnitelmassa** ratkaistaan maanomistajiin ja muihin asianosaisiin välittömästi vaikuttavat tekijät, joten vuorovaikutus painottuu heidän kanssaan sovittaviin asioihin.

Tiesuunnitelmasta tehdään **hyväksymispäätös**, joka antaa tienpitäjälle oikeuden tietä varten tarvittavan alueen haltuun ottamiseen. Hyväksyttyyn tiesuunnitelmaan on joskus tarpeen tehdä **muutossuunnitelma**. Se käsitellään kuten alkuperäinen suunnitelma, ellei muutos ole vaikutuksiltaan niin vähäinen, että sopiminen kiinteistöjen omistajien kanssa riittää. Tien tekeminen voidaan aloittaa rahoituksen varmistuttua.

Tiensuunnittelun tulos:

- tarkka tiealue
- yksityiskohtaiset ratkaisut
- kustannusarvio ja mahdollinen kustannusten jako

Rakennus-suunnitelma

Rakennussuunnittelu kuuluu tien rakentamisvaiheeseen ja kattaa rakentamisessa tarvittavien asiakirjojen laatimisen. Usein rakennussuunnitelman laatimisesta vastaa urakoitsija. Vuorovaikutus rakentamisesta vastaavien ja maanomistajien sekä muiden asianosaisten kanssa jatkuu koko suunnittelun ja rakentamisen ajan tiesuunnitelman asettamissa rajoissa. Pienehköissä hankkeissa tie- ja rakennussuunnitteluvaiheet voidaan yhdistää.

Tie- ja rakennussuunnittelun sekä rakentamisen aikana ulkopuoliselle omaisuudelle mahdollisesti aiheutuneista vahingoista maksetaan korvaus.

Rakennussuunnittelun tulos:

- rakentamisessa tarvittavat asiakirjat

Tiensuunnittelun käsitteitä

Maantietoimitus

Tiehankkeen toteuttamisen aiheuttamista menetyksistä, haitoista ja vahingoista maksetaan korvaus. Asuinrakennusten ja elinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömien rakennusten lunastamisesta pyritään sopimaan vapaaehtoisin kaupoin.

Tien rakentamista varten tarvittavasta maa-alasta, tien aiheuttamista kiertohaitoista tai muista haitoista ja mahdollisista vahingoista maksettavat korvaukset ratkaistaan Maanmittauslaitoksen suorittamassa maantietoimituksessa.

Maanlunastus- ja korvausasioista on oma esitteensä ”TIETOA MAANTIETOIMITUKSESTA”, jossa on kuvattu tarkemmin mm. toimitusmenettelyä, korvauksia ja niiden maksamista. Esitettä saa ELY-keskuksista ja maanmittaustoimistosta.

Tiensuunnittelun käsitteiden kuvailuja

Maantiet
Valtion ylläpitämät tiet

Moottoritiet
2-ajorataiset moottoriajoneuvoliikenteen tiet

Moottoriliikennetiet
1-ajorataiset moottoriajoneuvoliikenteen tiet

Valtatiet
Valtakunnan päätieverkkoon kuuluvat tiet

Kantatiet
Päätieverkkoa täydentävät tiet

Seututiet
Kuntakeskuksia yhdistävät tiet

Yhdystiet
Haja-asutuksen liikennettä keräävät tiet

Kevyen liikenteen väylät
Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden tiet tai tien osat

KVL
Vuoden keskimääräinen vuorokausiliikenne

KKVL
Kesän (kesä-elokuu) keskimääräinen vuorokausiliikenne

Palvelutaso
Tien liikenneolosuhteiden kuvaus

Linjaus
Tien sijainti (tielinja) kartalla tai maastossa

Tasaus
Tien korkeusasema suhteessa maanpintaan (suunnitelmissa pituusleikkauspiirustus)

Suuntaus
Linjaus ja tasaus yhdessä

Kaarresäde
Tien kaarteen muodostavan ympyrän halkaisijan puolikas (säde)

Kanavoitu liittymä
Liittymän ajosuunnat erotettu toisistaan tiemerkinnöillä ja/tai korotetuilla saarekkeilla

Kiertoliittymä (liikenneympyrä)
Kääntymiset vain oikealle

Eritasoliittymä
Kulkuyhteys eri tasossa risteävien teiden välillä rampin kautta

Melualue
Alueella liikenteen keskimääräinen melutaso ylittää jonkin raja-arvon (esimerkiksi 55 desibeliä)

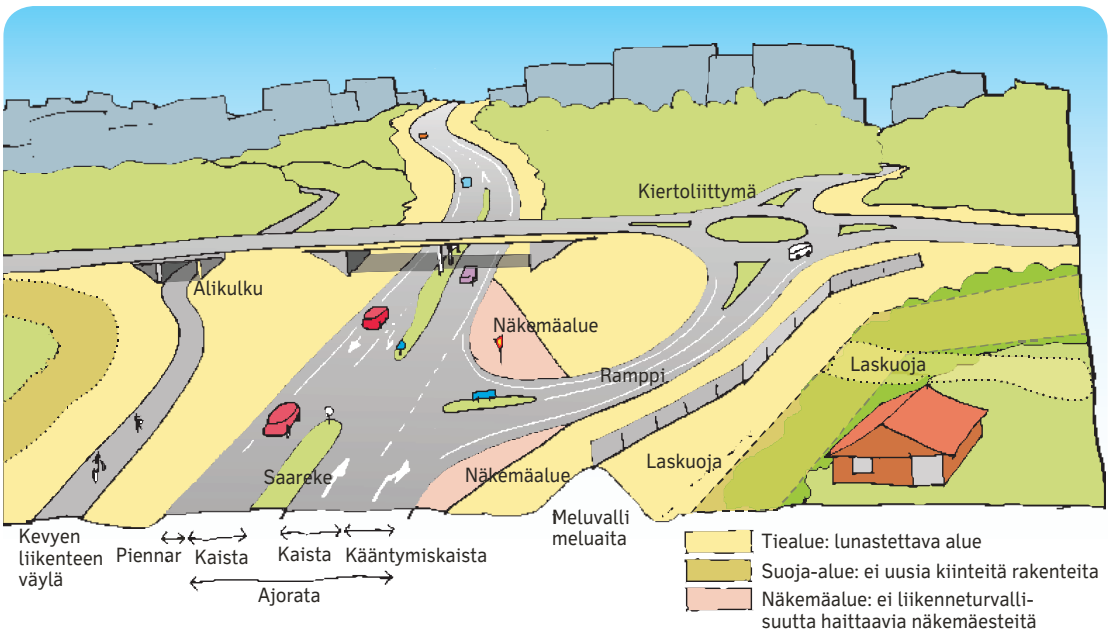

Vuorovaikutus

VUOROVAIKUTUS

Tiensuunnittelu on **vuorovaikutteista yhteistyötä kaikissa suunnitteluvaiheissa**. Vuorovaikutuksen osapuolet, laajuus ja sisältö muotoutuvat suunnitteluvaiheen sekä hankkeen luonteen perusteella:

- **Esiselvitysvaiheessa** pääpaino on organisaatioiden välisessä yhteistyössä.
- **Yleissuunnittelussa** yhteistyötahoina ovat kunnat, maakuntien liitot, ympäristöviranomaiset ja muut suunnitteluorganisaatiot, maanomistajat, paikalliset asukkaat, yrittäjät ja erilaiset kansalaisjärjestöt. Laaja vuorovaikutus on erityisen tärkeää juuri yleissuunnittelun aikana, sillä tällöin päätetään merkittävimmät hankkeen perusratkaisut.
- **Tiesuunnittelussa** pääosa vuorovaikutuksesta kohdistuu yksityiskohtiin, ja osapuolia ovat kuntien lisäksi tien lähialueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät.

Vuorovaikutuksen kautta sidosryhmät, asianosaiset ja kansalaiset voivat osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun. Samalla se palvelee suunnittelussa tarvittavan tiedon hankintaa. Vuorovaikutuksen tavoitteena on saada aikaan sellaisia ratkaisuja, jotka kaikki suunnittelun osapuolet voivat hyväksyä. Vuorovaikutus tuottaa sitä paremman tuloksen, mitä varhaisemmassa suunnitteluvaiheessa se alkaa. Tällöin ehdotukset ja näkökannat on helpompi selvittää ja ottaa ajoissa huomioon suunnittelussa.

Tietoa tiehankkeiden suunnittelusta löytyy myös internetin kautta Liikennevirasto ja ELY-keskusten sivuilta www.liikennevirasto.fi ja www.ely-keskus.fi.

Laaja vuorovaikutus on erityisen tärkeää juuri yleissuunnittelun aikana.

Suunnitelmien hallinnollinen käsittely

Suunnitelmien käsittelyä varten pyydetään päätöksenteon perustaksi eri tahojen **lausuntoja ja kannanottoja** suunnittelun aikana tehtyihin ratkaisuihin ja esitettyyn suunnitelmaan. Eri suunnitteluvaiheissa menetellään seuraavasti:

- **Esiselvityksistä** hankitaan lausunnot, jos arvioidut vaikutukset ovat merkittäviä tai/ja laajalle kohdentuvia. Tavallisesti tiehankkeissa tiedotetaan vain perusratkaisuista ja tehdyistä päätöksistä.
- **Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman** hallinnollisessa käsittelyssä noudatetaan maantielain ja -asetuksen mukaista menettelyä. Siihen kuuluu määrämuotoinen tiedottaminen, suunnitelman nähtävänä pitäminen, mahdollisuus muistutusten tekemiseen ja lausuntojen hankkiminen.

Yleis- ja tiesuunnitelmat hyväksyy Liikennevirasto. Erityisestä syystä Liikennevirasto voi lähettää suunnitelmat liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi. Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy myös maantien lakkauttamista koskevat tiesuunnitelmat.

Suunnittelun ja suunnitelman käsittelyn aikana muotoutunut suunnitelma ei ole aina kaikkia tyydyttävä. Tien yleissuunnitelman tai tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä on siksi mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen ja/tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

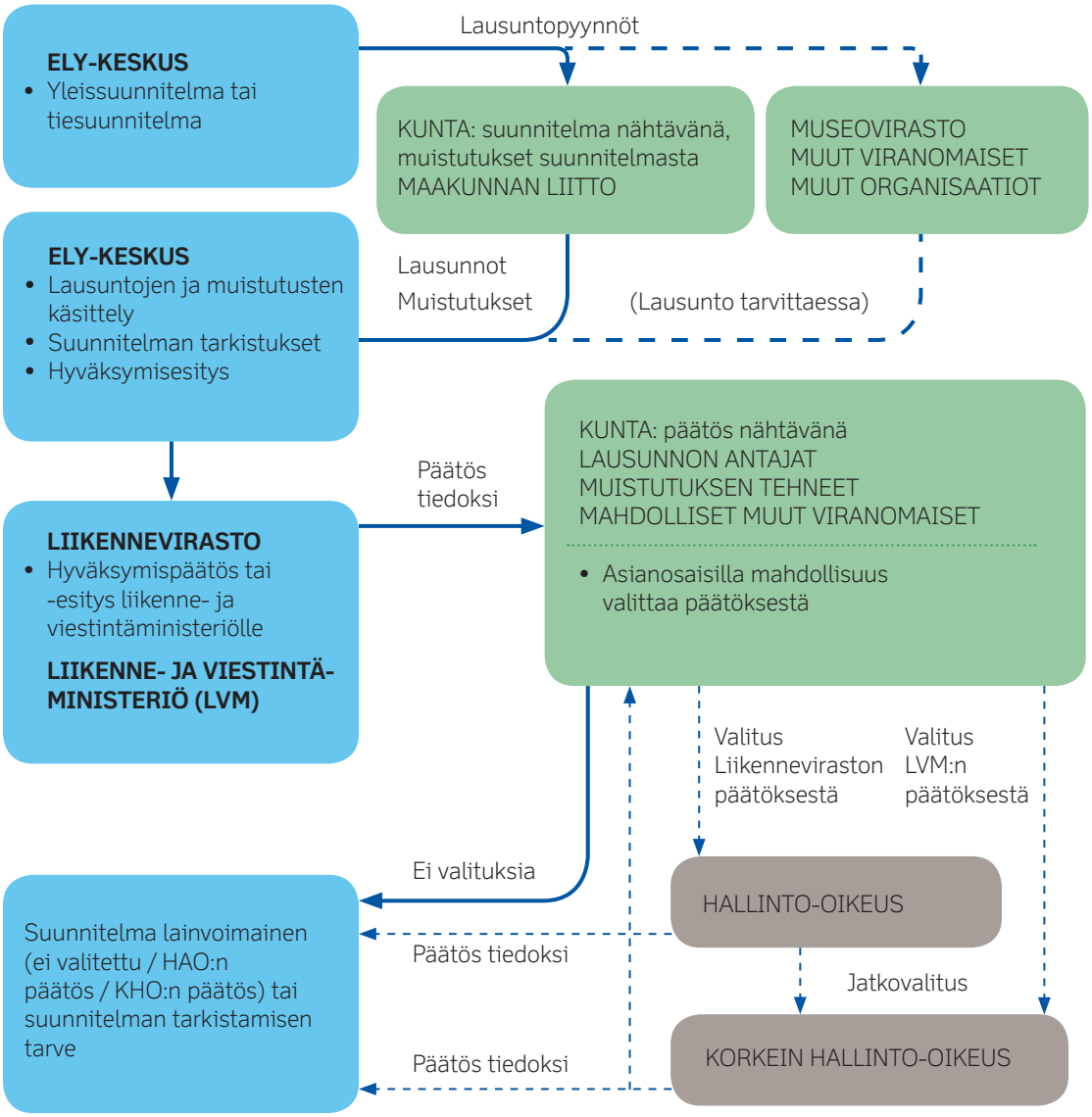
ELY-KESKUS
• Yleissuunnitelma tai tiesuunnitelma
Lausuntopyynnöt
KUNTA: suunnitelma nähtävänä, muistutukset suunnitelmasta MAAKUNNAN LIITTO
MUSEOVIRASTO MUUT VIRANOMAISET MUUT ORGANISAATIOT
ELY-KESKUS
• Lausuntojen ja muistutusten käsittely
• Suunnitelman tarkistukset
• Hyväksymisesitys
Lausunnot
Muistutukset
(Lausunto tarvittaessa)
KUNTA: päätös nähtävänä
LAUSUNNON ANTAJAT
MUISTUTUKSEN TEHNEET
MAHDOLLISET MUUT VIRANOMAISET
• Asianosaisilla mahdollisuus valittaa päätöksestä
Päätös tiedoksi
LIIKENNEVIRASTO
• Hyväksymispäätös tai -esitys liikenne- ja viestintäministeriölle
LIIKENNE- JA VIESTINTÄ-MINISTERIÖ (LVM)
Valitus Liikenneviraston päätöksestä
Valitus LVM:n päätöksestä
Ei valituksia
HALLINTO-OIKEUS
Suunnitelma lainvoimainen (ei valitettu / HAO:n päätös / KHO:n päätös) tai suunnitelman tarkistamisen tarve
Päätös tiedoksi
Jatkovalitus
KORKEIN HALLINTO-OIKEUS
Päätös tiedoksi

Liikkumisympäristö – yhteinen asiamme

LIIKKUMISYMPÄRISTÖ – yhteinen asiamme

Teiden parantamisen ja rakentamisen lähtökohtana on edistää liikkumisen ja kuljettamisen mahdollisuuksia sekä lisätä liikenneturvallisuutta ja liikkumisympäristön viihtyisyyttä. Suunnitteluvaiheiden aikana punnitaan tiehankkeen hyötyjä sekä haittoja ja etsitään ratkaisut, joilla tavoitteet saavutetaan mahdollisimman edullisesti.

Omalta osaltasi voit vaikuttaa hyvän lopputuloksen syntymiseen tuomalla esiin tärkeät asiat suunnittelun aikana. Suunnittelun aloittamisesta on lehdissä yleensä kuulutus, jossa kerrotaan suunnittelun kohde sekä suunnittelusta vastaavat tahot ja henkilöt. Suurehkoista tiensuunnittelu-hankkeista löytyy usein tietoa myös lehtiartikkeleista ja Liikenneviraston ja ELY-keskuksen internetsivuilta.

Voit vaikuttaa suunnitteluun mm.:

- Keskustelemalla henkilökohtaisesti suunnittelijoiden kanssa.
- Vaikuttamalla kunnan toimihenkilöiden kautta (useimmiten jäseninä yhteistyöryhmissä).
- Aktiivisella toiminnalla intressejäsi ajavissa yhteisöissä, yhdistyksissä yms.

Suunnitteluvaiheiden aikana punnitaan tiehankkeen hyötyjä sekä haittoja.

www.liikennevirasto.fi
www.ely-keskus.fi

Lokakuu 2010